

Täysistunto

Torstai 7.3.2024 klo 16.00—18.03

2.6. Suullinen kysymys hallituksen palkkamallista (Otto Andersson r)

Suullinen kysymys SKT 37/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Myöskin ruotsalainen eduskuntaryhmä haluaa esittää tästä kysymyksen. — Edustaja Andersson, Otto.

Keskustelu

16.25 **Otto Andersson r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Lakko-oikeus on keskeinen oikeus, ja se säilyy sellaisena myös jatkossa. Hallitus ei ole millään tavalla rajoittamassa lakko-oikeuden ydintä. Oikeus vaikuttaa lakoilla omiin työehtoihin ennen uuden työehtosopimuksen solmimista säilyy muuttumattomana, ja se on hyvä muistaa tässä keskustelussa, koska tässä salissa se välillä vaikuttaa unohtuvan.

Tällä hetkellä meillä on tilanne, jossa poliittisilla lakoilla suljetaan työrauhan aikana vientivetoisen Suomen satamat ehkä jopa kahdeksi viikoksi. Sillä voi olla kauaskantoiset vaikutukset sekä meidän yrityksiin että suomalaisiin työpaikkoihin, [Eveliina Heinäluoman välihuuto] ja hallitus on nyt siis rajoittamassa poliittisia lakkoja, ei kieltämässä niitä.

Ministeri Satonen, teillä on RKP:n täysi luottamus. Haluan kysyä teiltä: miten tärkeä huomina kokous palkkamallista on, ja miten tärkeää olisi, että työmarkkinaosapuolet sen osalta valaisevat neuvottelupöytää?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Satonen.

16.26 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä se on hyvin, hyvin tärkeää, koska kuten tässä olen yrittänyt jo aiemmin kuvata, tämän palkkamallin osalta meidän pitäisi onnistua samanaikaisesti useammassa asiassa.

Ensimmäinen on se, että kun me ollaan vientiriippuvainen talous — me taidetaan olla 20 maan joukossa, jotka ovat eniten viennistä riippuvaisia koko maailmassa — niin se on itsestään selvää, että sellaisessa maassa viennin kilpailukyky on ihan keskeinen talouden ja työllisyyden kannalta. Eli sen täytyy lähteä siitä viennin kilpailukyvvystä.

Mutta samaan aikaan on tietysti tärkeää, että kun meillä on esimerkiksi julkisen sektorin naisvaltaisia työvoimapula-aloja, hoitoala, opettaja-ala ja näin poispäin, niin sinne pitää myös löytää ratkaisu, joka toimii tässä isossa kokonaisuudessa. Kuten me Ruotsista nähdään, se on täysin mahdollista löytää jopa niin, että palkkatasa-arvo samaan aikaan paranee, kun tämä vientivetonen malli on muodossaan, kun siinä ovat ne tietyt reunaehdot.

Pidän todella tärkeänä, että tässä asiassa päästäisiin eteenpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne.

16.28 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Purra on usein, kerta toisensa jälkeen todennut, että asiat ovat välttämättömiä tehdä. Kuitenkaan Suomi ei tilastojen valossa ole varsinaisesti lakkoherkkä maa, [Vasemmalta: Juuri näin!] ja lakoissa menetetyt työpäivät, työtunnit ovat itse asiassa olleet pitkässä linjassa laskemaan päin. Onkin hyvä kysymys, onko tämä valittu linja nyt Suomen talouden etu todella.

Itse asiassa kiinnittäisin huomion siihen, että menestyvän talouden kulmakivi on luottamus. Se, että ihmiset luottavat toisiinsa, auttaa kaikkea kaupantekoa ja taloudellista toimintaa. [Vilhelm Junnila: Kannattaa luottaa hallitukseen!] Se, että ihmiset luottavat tulevaisuuteen, auttaa tekemään investointeja, ottamaan riskejä, tämän tyylistä. Sitähän meidän täytyisi rakentaa. Mutta kun kuuntelee, miten ministerit tässä hallituksessa puhuvat eri osapuolista, miten he kuvailevat Suomen taloutta ja miten tähän tilanteeseen työmarkkinoilla on ylipäänsä suhtauduttu, niin en ihmettele, että suomalaisten luottamus talouteen heikkenee. Kysymys yksinkertaisesti on: miten te meinasitte palauttaa suomalaisten luottamuksen siihen, että tämä on oikeasti hyvä maa elää, yrittää ja tehdä kauppaa? [Suna Kymäläinen: Ei ainakaan leikkuulaudoilla!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja pääministerin sijainen, ministeri Purra.

16.29 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyydän kysyjää katsomaan tilastoja poliittisista lakoista ja niihin käytettyjen päivien määrästä. Yritetään muistaa, että me puhumme täällä koko ajan poliittisista lakoista — emme työehtosopimukseen, emme palkkoihin liittyvistä lakoista, [Suna Kymäläinen: Ei tietenkään!] vaan poliittisista. Kun me vertaamme Suomessa poliittisiin lakkoihin käytettyjä päiviä ja oikeuksia tehdä niin, niin kyllä, ne eroavat merkittävästi niistä muista meidän oleellisista verrokkimaistamme, ja kuten tässä edustaja Andersson aiemmin kysyi, tämä on juuri oleellinen huomio.

No, mitä tulee sitten tähän luottamukseen, niin valitettavasti tilanne, jossa meillä käytännössä yhteiskunta pysäytetään tällä hetkellä kahdeksi viikoksi — en tiedä sitten, mitä sen jälkeen on tulossa siihen saakka, [Sheikki Laakson välihuuto] että me saamme tämän lainsäädännön voimaan — vie kyllä monenlaista luottamusta. Yksi suurimmista luottamuksen menetyksistä on nimenomaan yrityksillä ja ulkoapain tulevilla investoinneilla tähän maahan, ja se nähdään valitettavasti jo tällä hetkellä. Esimerkiksi sellaiset investoinnit, jotka miettivät Ruotsin ja Suomen välillä, ovat selvästi kallistumassa Ruotsiin, koska suomalainen työmarkkinatilanne on niin epävakaa. [Puhemies koputtaa] Kuka haluaisi investoida maahan, jossa voi olla lakko milloin tahansa, kun sattuu olemaan vääränlainen hallitus?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Bergbom.

16.30 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Paljon on maailmalla mietitty sitä, että jos esimerkiksi Venäjä yhtäkkiä sulkisi meidän ulkomaan viennin pysäyttämällä koko Itämeren, niin mitä tapahtuisi. Mutta eihän me tarvita siihen edes ulkoisia uhkatekijöitä, kun meiltä löytyy niitä sisältä. Palkansaajajärjestössä muutama johtaja tekee sen päätöksen, että hei, suljetaan koko Suomi, estetään monelta suomalais-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

selta, jotka eivät ole millään tavalla syypäitä tähän tilanteeseen, pääsy työpaikoille, [Mauri Peltokangas: Järkyttävää!] nostetaan polttoaineen hintaa sulkemalla logistiset ketjut, vienetiketjut, aiheutetaan järjetöntä vahinkoa koko tälle yhteiskunnalle. Tämä on aivan käsittämätöntä. Mikä tämän parlamentin arvo on, jos täällä ei saa tehdä työtänsä? Ja te sosiaalidemokraateissa kehtaatte vielä tukea tuollaista toimintaa, joka halveksii ja sylkee edustuksellisen demokratian päälle. Tämä hallitus puolustaa työntekijöiden oikeuksia ja huolehtii siitä, että he tulevat saamaan enemmän palkkaa esimerkiksi näiden veronalennusten kautta, mikä hyödyttää heitä. Kysyn ministeri Satoselta: minkälaisia vaikutuksia näillä lakoilla on suomalaiseen yhteiskuntaan ja suomalaisiin yrityksiin? [Eduskunnasta: Kuunnelkaa nuorisoa!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Satonen.

16.31 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yksityiskohtaisesti on tietysti vaikea arvioida, ja on tehty erilaisia suhteellisuusarviointeja siitä, mikä tulee olemaan näiden vahinkojen euromääräinen arvo. Mutta itse työministerin roolissa pelkään kyllä erityisesti sitä, jos se käynnistää uusia muutosneuvotteluita, lomautuksia tai muita asioita, jotka vaikuttavat sitten ihmisten arkeen ja koko tähän Suomen julkiseen talous- ja työllisyystilanteeseen. Kyllä nämä sen mittaluokan toimia ovat — varsinkin kun niitä on ollut tässä nyt useampi peräjäälkeen — että riski siihen, että ne seuraamukset näkyvät jo arjessakin, tietysti koko ajan kasvaa. Kysymys on kyllä siinä mielessä erittäin aiheellinen. Todella toivon, että mietittäisiin nyt myöskin siellä lakkoja järjestävien taholta, minkälainen todellinen vaikutus on ja mikä se todellinen vaikutus on niihin ihmisiin, jotka lakossa ovat.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Tuppurainen.

16.32 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämän työmarkkinatilanteen rauhoittamisen pitäisi olla nyt isänmaan asia numero yksi, [Eduskunnasta: Kyllä! — Sheikki Laakso: Miksei SAK tee sitä? — Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] meille kaikille tärkein kysymys. Mutta pääministeri ei ole täällä paikalla, hän on poissa Euroopan kokoomuspuolueiden vaalikokouksessa eikä keskeyttänyt tätä kokousta tullakseen eduskunnalle kertomaan, kuinka hän pääministerinä aikoo tätä tilannetta ratkoa. [Timo Heinonen: Pystytte, Tuppurainen, parempaan!]

Työministeri Satonen on antanut eduskunnalle väärää tietoa. Hän on virheellisesti vedonnut Ruotsin oikeuskäytäntöön perustellessaan lakko-oikeuden rajoittamista, ja se on vakava asia, se on erittäin vakava asia. [Timo Heinonen: Äänestetään siitä!] Mutta vielä vakavampi on se, ministeri Satonen, mitä tässä aivan hetki aiemmin sanoitte, kun te sanoitte, että tämä ei neuvottelemalla ratkea. Te tulitte tässä tunnustaneeksi, että teillä ei ole yrittäkään sopia tätä työmarkkinatilannetta. [Välihuutoja oikealta] Onko todella niin, että teillä ei ole neuvotteluvalmiutta lainkaan? [Perussuomalaisten ryhmästä: Muisti pettää!] Ja kun meillä on tiedossa, että te olette mahdollisesti saanut tämän neuvottelutarjouksen palkansaajajärjestöiltä jo aikaa sitten, niin oletteko te esittänyt pääministerille, [Puhemies koputtaa] että tähän palkansaajien neuvottelutarjoukseen kannattaisi tarttua?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Aika. — Ministeri Satonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

16.34 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt kun katsotaan esimerkiksi tätä paikallista sopimista, joka tässä on nyt yksi keskeinen asia: Se, mihin viittasin, oli se, että viittasin eiliseen keskusteluun. Jos nyt katsotaan sitä, mitä siitä on esitetty, niin ensinnäkin se, mitä hallitus on nyt laittanut lausuntokierrokselle, ei ole esimerkiksi se asia, mitä Suomen Yrittäjät olisi halunnut sen asian olevan, ja se ei ole myöskään se, joka on SAK:n tahto, vaan se on niiden kahden välistä ja se, mikä on jo esitelty.

Mitä tarkoitin sillä edellisellä puheenvuorolla, niin tarkoitin nimenomaan sitä, että kun kuunteli näitä osapuolia vaikka eilen televisiossa, niin se näyttää aivan mahdottomalta, että Suomen Yrittäjät ja SAK pääsisivät yhteiseen ratkaisuun siitä, [Eveliina Heinäluoman välihuuto] minkälaista paikallista sopimista Suomessa on. Sellaista ei tule tapahtumaan kuuna päivänä, ei tapahtunut Sipilän hallituksen aikana, ei tapahtunut Rinteen—Marinin hallituksen aikana, vaan jos ja kun tässä asiassa halutaan edetä, niin hallitus tuo esityksen, [Puhemies koputtaa] jossa se toki ottaa huomioon näiden eri osapuolten näkemyksiä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lohi.

16.35 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta nämä tulevat lakot ovat ylimitoitettuja ja kohtuuttomia. [Ben Zyskowicz: Hyvä! Hyvä alku!] Moni suomalainen perhe ja ihminen joutuu vaikeuksiin, ja menetykset kansantaloudelle ovat kohtuuttomat. Minusta tämä myös osoittaa sen, että kyllä meidän pitää poliittisia lakkoja lainsäädännöllä rajoittaa. [Ben Zyskowicz: Onko tämä keskustan kanta?] Nyt vain on vaarana se, että tämä maa ajautuu pitkäksi ajaksi kaaokseen. Nyt tulevat lakot, sen jälkeen tulevat uudet toimenpiteet pitkin kevättä, syksyllä ne jatkuvat.

Arvoisa puhemies! Jonkun pitäisi johtaa tämä maa tästä soossista selville vesille. [Eduskunnasta: Kyllä! Juuri näin!] Nyt kysyn, arvoisa pääministerin sijainen: otatteko te hallituksessa vastuun ja johdatte tämän maan selville vesille tästä kaaoksesta, vai jatkatteko te politiikkaa, jolla tämä maa ajautuu pahempaan kaaokseen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pääministerin sijainen, ministeri Purra.

16.36 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei huolta, tässä hallituksessa on johtaja, joka on pääministeri. Tässä on useita ministereitä, jotka ohjaavat hallitusohjelman mukaisia toimia. Me etenemme niiden mukaan hallitusohjelman mukaisesti, ja kaikki on sikäli radallaan juuri näin. [Suna Kymäläinen: Eli ette neuvottele!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz.

16.36 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Suomen työmarkkinoilla ovat voimassa työehtosopimukset, ja niissä työnantaja sitoutuu mak samaan sovittua korvausta ja työntekijät sitoutuvat tekemään työtä. Sitten jokaisella työntekijällä on työsopimus, ja siinä vastaavasti sitoudutaan.

Kuitenkin juuri nyt maanantaina uhkaa valtava lakkomoukari koko suomalaista yhteiskuntaa, veronmaksajia, yrittäjiä ja palkansaajia. Miten tämä on mahdollista? — Tämä ei ollut kysymys. — Se on mahdollista siten, että Suomessa saa täysin rajoittamatta lakkoilla ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

täysin näistä sopimuksista riippumatta ja työrauhavelvoitteesta riippumatta lakkoilla poliittisista syistä hallitusta ja eduskuntaa vastaan. [Antti Kurvisen välihuuto] Eikö jokainen näe nyt, kun katsoo, mitä on tapahtumassa, että me tarvitaan rajoituksia poliittisiin lakkoihin ja tähän rajoittamattomaan oikeuteen, joka nyt Suomessa on? Tätä kysyn. [Anna Kontula: Tämä siitä orjuuden kieltämisestä seurasi!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ottaako pääministerin sijainen Purra?

16.38 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näen asian juuri sillä tavalla kuin kysyjäkin tässä kuvasi. Ajatus siitä, että kuka tahansa maassa saa tietenkin vastustaa hallitusta ja sen toimia... Mutta se, tehdäänkö tätä työajalla ja näihin liittoihin sidotuissa lakoissa ja mielenilmauksissa, on toinen asia.

Mutta ajatus esimerkiksi siitä, että viime kaudella täällä aitiiossa istui hyvin erivärinen hallitus ja sitä olisi vastustettu sitten työajalla, on hieman ihmeellinen. [Sheikki Laakson välihuuto] Tässä on kyse tosiaan poliittisista lakoista, ei edelleenkään siitä, että lakko-oikeutta työehtosopimukseen tai palkkaan liittyviin asioihin [Juho Eerola: Hoitajien pakko-lait!] jollain tavalla rajoitettaisiin.

Ja kun täällä kuulutetaan aitoja neuvotteluita: Kuten olen ennenkin todennut, niin valitettavasti, kun katsotaan historiaa taaksepäin, se on tarkoittanut sitä, että hallitus perääntyy, se on tarkoittanut sitä, että kaikki uudistukset jäävät tekemättä. [Puhemies koputtaa] Mikäli edes tässä tilanteessa me emme pystyisi uudistuksia viemään, niin mikä olisi ylipäättänsä uudistusten mahdollisuus tässä maassa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Rantanen.

16.39 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oletteko, ministeri Purra, huomannut kansalaisten huolia tämän asian ympärillä? [Oikealta: Varmasti!] Osaisiko hallitus katsoa peiliin? Teidän neuvottelutaitonne eivät oikein vakuuta.

Hallitus heikentää heikomman osapuolen eli työntekijän suojaa. Te olette tekemässä Suomesta halpatyömaata. Muun muassa lakko-oikeuden rajoittamisella te olette laskeneet saavutettavan 170 henkilötyövuotta, kun teidän tavoitteenne on saada 100 000 työllistä lisää — siis 170. Paikalliselle sopimiselle ei pystytäkään laskemaan minkäänlaisia työllisyysvaikutuksia. Silti niitä ajetaan hirveällä vauhdilla voimaan välittämättä näistä puutteista. Hallituksen vaikutusarviot ovat puutteellisia. Niissä ei ole riittävästi otettu huomioon hyvinvointi-, tasa-arvo- ja perusoikeuksien näkökulmaa.

Työministeri Satonen, miksi te harjoitate työllisyyspolitiikkaa, joka pyörii epävarmojen lupauksen ympärillä varmennetuista työllisyysvaikutuksista välittämättä? [Mauri Peltokangas: Meillä on hyvin selkeä hallitusohjelma!] Miksi te kerta toisensa [Puhemies koputtaa] jälkeen toistatte niitä lukuja, jotka eivät lämmitä työttömyyden kohdannutta inhimillisessä hädässä olevaa ihmistä? [Puhemies koputtaa] Pidätekö vain kahvikeskusteluja vai neuvotteletteko? [Ben Zyskovicz: Missä ne demareitten työllisyysvaikutukset ovat?]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Minuutti on mennyt. — Elikkä ministeri Satonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

16.40 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On totta, että esimerkiksi paikalliselle sopimiselle ei voida laskea näitä työllisyysvaikutuksia, koska ei ole sellaista laskentamallia. Se ei tarkoita, että niitä ei olisi, mutta sille ei voida laskea. Se on totta.

Mutta sen sijaan esimerkiksi työttömyysturvauudistukselle on kyllä laskettu 41 000:n työllisyysvaikutus, joka on melkein puolet koko hallituksen tavoitteesta. Mutta jos olen oikein ymmärtänyt, sitä te vastustatte vielä enemmän kuin tätä toista esitystä. Eli nyt ei näytä olevan tällä työllisyysvaikutuksella ihan ratkaisevaa merkitystä myöskään opposition puheenvuoroihin, tai sitten olen ymmärtänyt väärin.

Totta kai tämä on kokonaisuus, jossa tärkein osa on tämä sosiaaliturvan uudistaminen tässä työllisyystavoitteen ratkaisussa. Mutta on myös erittäin tärkeää, että työn teettämistä tulee kannattavampaa ja että me saadaan työnantajayritysten määrä kääntymään kasvuun, kun se on viime vuosina laskenut. [Aki Lindén: Sairausajan palkkako sen ratkaisee?]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Kurvinen.

16.41 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen kielessä on hyviä sanontoja. Muun muassa sellainen sanonta on olemassa kuin että on aina parempi laiha sopu kuin lihava riita. Toivon, että tätä kyselytuntia katsotaan myös Hakaniemessä telkkareitten välityksellä, [Mauri Peltokankaan välihuuto] ja vetoan keskustan osalta siihen, että ammattiyhdistysliike vielä perääntyisi tästä valtavasta poliittisesta lakosta. Tässä tulee kauhea kiusa ja vaiva tavallisten ihmisten arkeen ja monen syyttömän pienyrittäjän ja työntekijän arkeen.

Arvoisa puhemies! Suuntaan nyt viestini erityisesti varapääministerille, kun hän täällä uhmakkaana kertoo, että missään ei voi liikkua: On myös olemassa sellainen sanonta suomen kielessä, että kannattaa ottaa lusikka kauniiseen käteen. Olisiko nyt, varapääministeri Purra, hallituksella paikka ottaa lusikka kauniiseen käteen ja viedä näitä uudistuksia eteenpäin neuvotteluteitse?

Puhemies! Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne ei vastannut siihen, miten hallitus aikoo turvata kahden viikon ajan polttoaineen saatavuuden Suomessa. Te puhuitte säännöstelystä, eli onko hallitus nyt ajamassa polttoaineen säännöstelyä Suomeen? Miten te huolehditte logistiikan polttoaineesta, tavallisten autoilijoiden, tavallisten ihmisten [Puhemies koputtaa] polttoaineista? [Sanna Antikainen: On myös sanonta ”Kepu pettää aina”!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Ranne.

16.43 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin totesin, tämä on energiaministeri Mykkäsen rootelissa, ja totesin sen, että meillä Traficom-virasto seuraa lakon vaikutuksia yhteiskuntaan. Tämän myötä saamme tietoa, jonka perusteella voidaan sitten tehdä ratkaisu jatkoa ajatellen. Toivomme tietenkin, että lakkoja ei tule, lakot loppuvat tähän, ja kaikki ymmärtävät, että se pahin skenaario, mikä tässä on, on se, että me ajaudumme poikkeusoloihin, joissa joudutaan sitten rajoittamaan polttoaineiden käyttöä. [Antti Kurvisen välihuuto]

Voimme vain todeta, että tilanne on tämä, ja ministeri Mykkäsellä on vastuu energia-asioista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Sirén.

16.44 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on odotettu vuosikymmeniä, että työmarkkinoita saataisiin uudistettua. [Kokoomuksen ryhmästä: Viimeinkin!] Siihen on ollut myös yritystä, mutta ratkaisuja ei ole saatu tehtyä. Nyt Petteri Orpon hallitus on ohjelmassaan sitoutunut toteuttamaan sellaiset uudistukset, [Matiias Mäkysen välihuuto] joilla työmarkkinoita saadaan uudistettua tarvittavalla tavalla.

Silloin kun asia-argumentit loppuvat, hyökätään henkilöä kohtaan. Työministeri Sato-nen on edistänyt hallitusohjelman tavoitteita ja toimia rakentavalla ja keskustelevalle ta-valla. Hän ansaitsee eduskunnan vahvan luottamuksen sille työlleen, jota hän tekee.

Poliittisten lakkojen haitat kohdistuvat tavallisiin suomalaisiin — suomalaisiin ihmi-siin, suomalaisiin työntekijöihin, suomalaisiin yrittäjiin ja suomalaisiin yrityksiin. Suo-men tilanne on jo valmiiksi hyvin vaikea. Kysyisinkin valtiovarainministeri Purralta: mi-ten on arvioitu, millä tavalla nämä poliittiset lakot vaikuttavat Suomen talouden näkymiin?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja siihen ministeri Purra.

16.45 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varsinaisia eksakteja lukuja ei tietenkään vielä ole, mutta vaikuttaa nyt jo selvältä myös ennusteiden mukaan, että tällä tulee olemaan merkittävä vaikutus kansantalouteen. Me olemme taantumassa. Se ei ainakaan tästä helpotu, vaan on hyvin mahdollista, että taantu-ma syvenee ja sen kesto pitkittyy. Vastaavasti tällä tulee olemaan vaikutuksia siihen, että irtisanomisiin joudutaan menemään, lomautuksia tapahtuu. Näin laajat lakot ovat tietenkin työntekijän edun vastaisia, yritysten edun vastaisia, yleensä työllisyyden vastaisia ja koko kansantalouden vastaisia. Ja kun tässä tilanteessa hallitus paraikaakin käy neuvotteluita li-säsopeutustoimista ja valtiovarainministeriössä tarkasti seuraamme ennusteissa tapahtu-via muutoksia, niin kaikki ymmärtävät, mitä se tarkoittaa. [Mika Kari: Kannattaisiko tehdä jotain?]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Sarkki-nen.

16.46 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näyttää siltä, että hallitus on valmis kärjistämään työmarkkinatilannetta hinnasta välittämättä. Mitään ai-toja neuvotteluita ei ole käyty vaan lopputulokset on ennalta saneltu. [Sanna Antikaisen vä-lihuuto] Tämä työntekijöiden oikeuksien ideologinen murentaminen tulee Suomelle nyt erittäin kalliiksi. Olen epäuskoisesti seurannut ministereiden ja hallituspuolueiden edusta-jien työntekijäliikettä halventavia ja tilannetta kärjistäviä, mauttomia kommentteja. Sopi-misen edellytyksiä ei, hyvä hallitus, luoda vastakkainasettelua kärjistämällä ja selkävoitto-ja hakemalla. [Sanna Antikainen: Mitäs te teette?] Epäuskoisena olen myös seurannut mi-nistereiden väitteitä siitä, että hallituksen toimet eivät millään tavalla muka heikennä taval-listen työntekijöiden asemaa. Se ei yksinkertaisesti pidä paikkaansa.

Arvoisa puhemies! Eivät työntekijät turhaan lakkoile. Onko hallitus niin vieraantunut tavallisen työntekijän arjesta, ettette te ymmärrä, että esimerkiksi sosiaaliturvaleikkaukset, sairassakko, määräaikaissuukien lisääminen, [Puhemies koputtaa] yleissitovuuden muren-taminen ja työntekijöiden neuvotteluaseman heikentäminen [Puhemies: Aika!] tulevat hei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

kentämään palkansaajien asemaa ja työehtoja? [Mauri Peltokangas: SAK:ssa ovi käy ulospäin! — Ben Zyskowiezin välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja ministeri Satonen.

16.47 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suurimman osan osalta asioita, lähes kaikkien, mitä te tässä luettelitte, ei ole lainvalmistelua vielä edes käynnistetty, vaan ne käydään sitten läpi. Esimerkiksi tässä määräaikaista työsuhteita koskevassa asiassa — jos otetaan nyt yksittäinen esimerkki — [Aino-Kaisa Pekosen välihuuto] se lähtee nimenomaan siitä liikkeelle, että olisi helpompi päästä alkuun sillä, että ilman erityistä syytä on mahdollista tämä määräaikainen työehtosopimus solmia, mutta siinä samassa kirjauksessa puhutaan myös siitä, että se ei saa johtaa siihen ketjuuntumisen lisääntymiseen. Eli tämä asia tullaan käymään läpi sitten, kun se lainvalmistelu lähtee liikkeelle, todennäköisesti ensi syksynä. Eikä ole myöskään esimerkiksi tämän ensimmäisen sairauslomapäivän osalta minkäänlaista lainvalmistelua vielä edes aloitettu. Me olemme nyt tuoneet eteenpäin niitä esityksiä, joita tässä olen maininnut. [Aino-Kaisa Pekonen: Myöhäistä lakkoilla enää sitten, kun tuotte ne tänne, kun lakkoilu on kielletty!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

16.48 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Väärästä tiedosta ja virheistä saarnaavat vasemmistopuolueet levittävät täällä kuitenkin itse vääristä tietoa. Esimerkiksi kun puhutaan lakko-oikeuden rajoittamisesta, niin edelleenkin on kyse vain poliittisten lakkojen rajoittamisesta. Tämänkin jälkeen esimerkiksi työehtosopimuksiin liittyvät lakot ovat samalla lailla edelleenkin sallittuja. [Matias Mäkysen välihuuto] Mutta nyt tilanne on nähtävästi se, että ellei Suomea viedä tuolla rajalla Venäjän toimesta kriisiin, niin sitten täällä kotimaassa vasemmistopuolueet ay-ystäviensä kanssa ovat viemässä isänmaata kohti kriisiä. [Välihuutoja vasemmalta] Tämä tuleva suurlakko iskee vakavasti Suomen vientiin, [Hälinää — Puhemies koputtaa] ja tämän lisäksi Suomen maa-riski saattaa kasvaa Venäjän toiminnan takia. [Antti Kurvisen välihuuto — Mauri Peltokankaan välihuuto — Matias Mäkysen välihuuto]

Arvoisa herra työministeri, voisitteko kertoa vasemmistolle, mitä nämä kaksi asiaa yhdessä voivat pahimmillaan tehdä Suomelle? — Kiitos. [Suna Kymäläinen: Tämä oli jo ennatys, suomalaista työmiestä verrataan venäläiseen! — Sanna Antikainen: Ei ole verrattu!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Ja ministeri Satonen. [Hälinää] — Ja rauhoitutaan kuulemaan.

16.49 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä jo mielestäni aiemmin ulkomaankauppaministeri hyvin selkeästi kertoi siitä, mitkä saattavat olla vaikutukset ulkomaankauppaan, ja tässä on jo käyty useita puheenvuoroja myös siitä, että omalta osaltani pelkään todellakin näitä työllisyysvaikutuksia, jos tästä seuraa muutoneuvotteluja, lomautuksia ja muuta vastaavaa. Mutta en nyt lähde tässä yhteydessä vielä tarkemmin arvioimaan, koska nämä tietysti jäävät sitten nähtäväksi. Mutta se on kyllä sanottava, että kyllähän nämä ovat erittäin kovia toimenpiteitä ja täysin kohtuuttomia suhteessa siihen, mistä näissä muutoksissa on kyse.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Virta.

16.50 **Sofia Virta vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän, kun tätä keskustelua kuuntelee, ei ole vaikea ymmärtää, miksi olemme tällaisessa tilanteessa, missä olemme.

Ensinnäkin on aivan alkuun pakko sanoa, että pidän kyllä asiattomana tapaa, jolla hallituspuolueiden edustajat viittaavat nyt Venäjään, [Vasemmalta: Kyllä!] joka tappaa Ukrainassa siviilejä, lapsia, mikä on meidän yhteinen asia, mistä me olemme samaa mieltä. Se ei liity tähän työmarkkinakysymykseen.

Toisena, on poliittisista lakoista mitä mieltä tahansa, niin pyytäisin, että arvon pääministerin sijainen on tarkka vastatessaan kysymykseen. Edustaja Harjanne viittasi poliittisten lakkojen määrään, ja te sanoitte kutakuinkin niin, että kannattaa katsoa tilastoja, ja kerroitte, että Suomessa näihin käytetään paljon työpäiviä. Kuitenkin Elinkeinoelämän valtuuskunta on todennut, että poliittisten lakkojen takia työpäiviä menetetään Suomessa harvoin. Esimerkiksi vuonna 22 [Timo Heinosen välihuuto] poliittisista lakoista ei kertynyt yhtään menetettyä työpäivää. [Vasemmalta: Ohhoh!] Eli toivon tarkkuutta.

Mutta sitten se viimeinen kysymys: Uskotteko aidosti, että tämä tapa, jolla te lisäätte vastakkainasettelua — meilläkin olisi halua uudistaa työmarkkinoita, [Vilhelm Junnilan välihuuto] tukea joitain esityksiä — on se tapa, mikä kantaa Suomen pienen valtion, lähes saarivaltion, kasvuun? Onko tämä aidosti hallituksen arviointikyvyn lopputulos?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Satonen.

16.52 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kerataan tämäkin asia nyt vielä. Totta kai olisi hallituksen ja varmasti myös eduskunnan kannalta parasta, että työmarkkinajärjestöt kykenisivät näistä asioista sopimaan ja heiltä tulisi meille ehdotus, ja sitten me voisimme katsoa, täyttääkö se ne hallituksen työllisyystavoitteet, ja sen jälkeen menisimme eteenpäin. Mutta tässä on jo aika monta kertaa yritetty selittää, että paikallisen sopimisen osalta [Matias Mäkysen välihuuto] tätä yritti Sipilän hallitus, yritti Rinteen ja Marinin hallitus — tulos oli nolla. [Joona Räsäsen välihuuto] Ja työrauhalaki on vieläkin kauempaa — se on vuosikymmenien takaa se, kun siihen on tehty isoja ja merkittäviä muutoksia. Kun näitä asioita ei yksinkertaisesti pystytä työmarkkinajärjestöjen taholta sopimaan ja ne ovat välttämättömiä tämän työllisyystavoitteen saavuttamiseksi ja julkisen talouden vahvistamiseksi, niin sen takia tässä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin se, että hallitus tuo ne esitykset tänne, toki kolmikantatyöryhmän valmistelun kautta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten vielä tämän kysymyksen alkupeäinen esittäjä, Ojala-Niemelä, olkaa hyvä.

16.53 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvä, että täällä mainittiin tämä ulkoparlamentaarinen vaikuttaminen, koska juuri tähänhän hallituksen argumentit perustuvat. Annan esimerkin: ”Meidän lähtökohta on tietenkin se, että näitä uudistuksia tarvitaan ja hallituksen on välttämätöntä edetä.” Näin totesi EK:n toimitusjohtaja Jyri Häkämies eilen. Elinkeinoelämän keskusliiton toimitusjohtaja puhuu suoraan hallituksen suulla. Räikeää ulkoparlamentaarista vaikuttamista. Työnantaja on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 18/2024 vp

vienyt teitä, arvon hallitus, kuin litran mittaa viimeisen vuoden ajan. Siksi on pöyristyttävää väittää, että työntekijät muodostaisivat tässä pahan ulkoparlamentaarisen voiman, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ay-liike!] kun Etelärannasta kuiskuttelevat teidän korvaanne koko ajan.

Ministeri Satonen, kertokaa meille: oletteko mistään asiasta työnantajaleirin kanssa eri mieltä? [Vasemmalta: Joku esimerkki!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Ja ministeri Satonen.

16.54 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin, kuten täällä totesin työrauhalain keskustelussa, itse olen julkaissut näistä jo useita vuosia sitten, muistaakseni 2018, kirjan, jossa olen maininnut lähes kaikki ne esitykset, jotka nyt sisältyvät hallitusohjelmaan, ja olen sen kyllä ihan itse kirjoittanut. [Johanna Ojala-Niemelä: Oletteko niistä eri mieltä?]

Mistä olen esimerkiksi eri mieltä, niin minä voin teille kertoa. Esimerkiksi se, että tänne on tulossa nyt uudistus, jossa ulkomaisen työvoiman, kun henkilö tulee Suomeen, pitää tienata 1 600 euroa, jotta hän voi saada Suomeen ylipäättään työluvan. Tätä asiaa ei ole elinkeinoelämä halunnut, sitä on halunnut työntekijäpuoli. [Onni Rostila: Juuri näin!] Ymmärtääkseni SAK sitä kannattaa. Ja se on muuten samalla vastaus niihin eilen esimerkiksi Turja Lehtosen esittämiin pelkoihin näistä kolmen ja viiden euron palkoista, jotka eivät perustu mihinkään, koska työlupaa ei voi sen jälkeen Suomeen saada, jos tienaa vähemmän kuin 1 600 euroa. Se esitys tulee tänne muutaman viikon kuluttua. [Matias Mäkyne: Se ei koske lähetettyjä työntekijöitä!]

Kysymyksen käsittely päättyi.